XIII. DEFTER · II. MEŞRUTİYET, 31 MART & BALKAN SAVAŞLARI (1908–1913) · BOA DH.ŞFR. 415–420

II. Meşrutiyet ve Balkan Savaşları Kriptografisi (1908–1913)

Gezegenli *Usûl-i Seyyârât* Sonrası 3-Rakamsız 5 Haneli Dahiliye Miftâhının Keşfi (~700 Rakamda 0 Adet '3'), 1912 Balkan Savaşı İstihbaratı ve Maliye Nâzırı Cavid Bey'in Berlin'den Talat Bey'e Latin Şeritli Telgrafı

Çekirdek Bulgular: Bu cilt, XII. Defter (7 Haziran 1908'de gezegenli dönemin bitişi) ile IX. Defter (1914–1918 I. Dünya Savaşı) arasındaki son 5 yıllık boşluğu kapatarak **1791–1929 (138 yıl, 15 cilt)** kronolojisini kesintisiz tamamlar:

- **3-Rakamsız 5 Haneli Dahiliye Miftâhı (1909–1913):** Dört ayrı yıl ve dört ayrı vilâyetten gelen çözümlü telgraflarda — **Harput** (`DH.ŞFR. 415/76` , Haziran 1909), **Trablusgarb** (`415/116` , 28 Haziran 1909), **Sisam** (`417/5` , 13 Ağustos 1910) ve **Van** (`420/2` , 14 Mart 1913) — **~700 ardışık şifre rakamında '3' (٣) rakamı SIFIR kez geçmektedir** (tesadüf olasılığı $0{,}9^{700} \approx 10^{-32}$). Rık'a el yazısında `٢` (2) ile `٣` (3) karışıklığını önlemek için `3` rakamı kasıtlı olarak dışlanmıştır.
- **1914–1918 I. Dünya Savaşı Kuşağından Tam Ayrım:** 1909–1913 çözümlü kodlarının IX. Defter (1914–1918) sözlüğüyle örtüşmesi **0/24**'tür; bu da 1908–1913'ün kendine özgü bir ara miftâh kuşağı olduğunu kesinler.
- **Balkan Savaşı İstihbaratı ve Berlin Karşılaştırması:** 1912'de Kosova, Canik (Ünye açıklarında Rus harp gemileri) ve Manastır (Resneli Niyazi Bey) evrakları *Bâbıâlî Dahiliye Nezâreti Şifre Kalemi* temiz formlarıyla belgelenirken, 20 Ocak 1914'te Maliye Nâzırı **Cavid Bey'in Berlin'den Talat Bey'e** çektiği Latin şeritli telgraf (`36446 49515 89728 75436 61876 djavid = «مختار حركت ايتدى»`) `3` rakamını serbestçe kullanarak 3-rakamsız kuralının yalnızca yerli Arap harfli Dahiliye miftâhına özgü olduğunu kanıtlar.

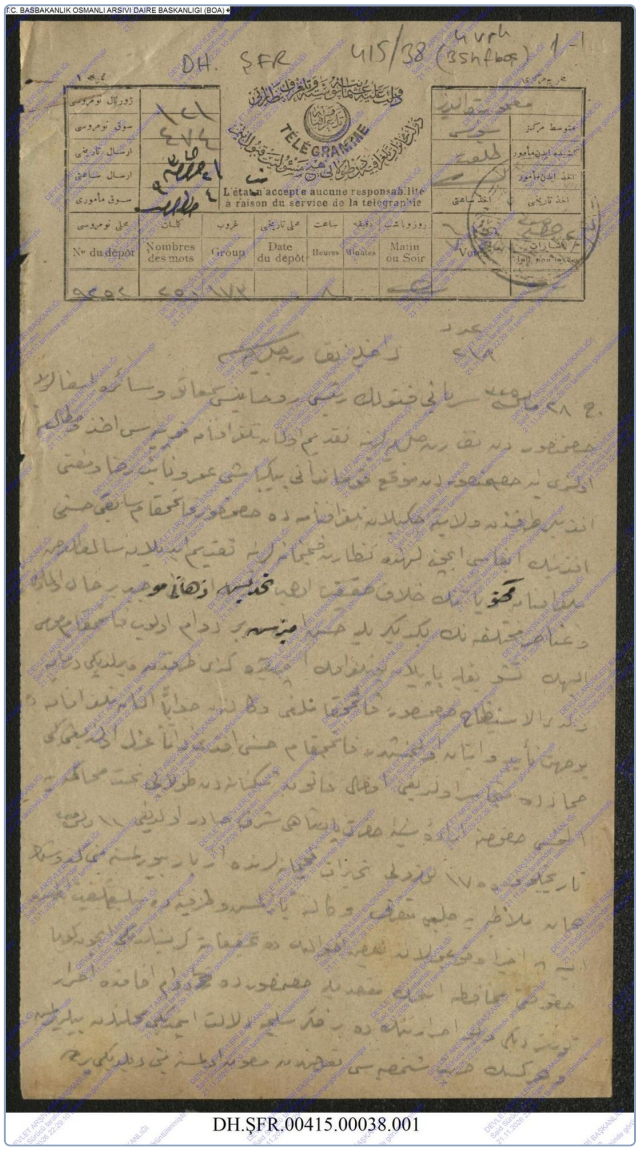
1. Doğrulanmış 1909–1913 Dahiliye & 1914 Berlin Sözlüğü (53 Kod)

5 Haneli Kod	Osmanlıca	Okunuş	Birincil Kaynak (BOA)
41219	ى	-i / -y (2x)	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
44826	جبل	Cebel	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
82426	جامع	câmi‘	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
24959	مسئلەسى	meselesi	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
41280	ايله	ile	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
71259	اولهجغى	olacağı	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
81181	تلغرافده	telgrafda	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
97544	شكايت	şikâyet	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
24757	متصرف	mutasarrıf	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
94947	دائر	dâir	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
84122	تلغرافنامه	telgrafnâme	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
24546	عرض	arz	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
41427	اولندى	olundu	DH.ŞFR. 415/116 (Haziran 1909 · Trablusgarb)
21258	دائرەسى	dâiresi	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)

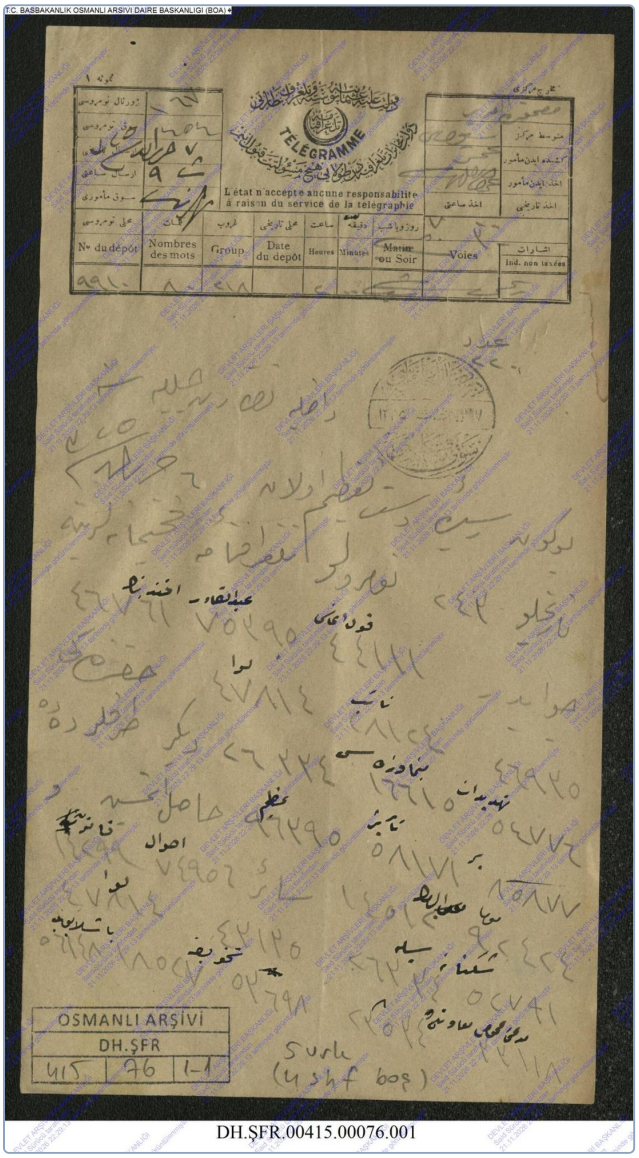
5 Haneli Kod	Osmanlıca	Okunuş	Birincil Kaynak (BOA)
21487	ن	-n	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
21494	ی	-i	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
21441	م	-m	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
22151	و	ve	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
21527	انتخابی	intihâbı	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
22454	انقسام	inkısâm	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
22549	دائرەسنده	dâiresinde	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
22254	مبعوث	meb‘ûs	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
24584	انتخاب	intihâb (2x)	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
24441	محل / محیط	mahall	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
24451	الآن	el-ân	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
22255	اسکله	iskele	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
22414	تام	tâm	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
74214	بر	bir	DH.ŞFR. 417/5 (Ağustos 1910 · Sisam)
27884	اوچ یوز	üç yüz	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
95129	روس	Rus	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
58494	عسکرینك	askerinin	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
68724	ماوانەیه	Mavane'ye	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
47601	کلدیکی	geldiği	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
28554	و	ve	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
66971	اون طقوزنجی	on dokuzuncu	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
47548	بلوك	bölük	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
74548	قارشوسنه	karşısına	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
77849	کلدیکی	geldiği	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
48426	و شمدی	ve şimdi	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
78469	قدر	kadar	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
57844	مذکور	mezkûr	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
77544	ناحیه	nâhiye	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
29550	همحدود	hem-hudûd	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
58421	اولان	olan	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
47254	ایران داخلنده	İran dahilinde	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
47829	الآن	el-ân	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
75544	مواقع	mevâki‘	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
54294	اشغال	işgal	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)

5 Haneli Kod	Osmanlıca	Okunuş	Birincil Kaynak (BOA)
48545	عثمانی	Osmânî	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
46952	اولدیغی	olduğu	DH.ŞFR. 420/2 (14 Mart 1913 · Van)
36446	مختار	Muhtar [Berlin · Cavid Bey]	DH.ŞFR. 420/20 (20 Ocak 1914 · Berlin)
49515	حرکت	hareket [Berlin · Cavid Bey]	DH.ŞFR. 420/20 (20 Ocak 1914 · Berlin)
89728	ایتدی	etti [Berlin · Cavid Bey]	DH.ŞFR. 420/20 (20 Ocak 1914 · Berlin)

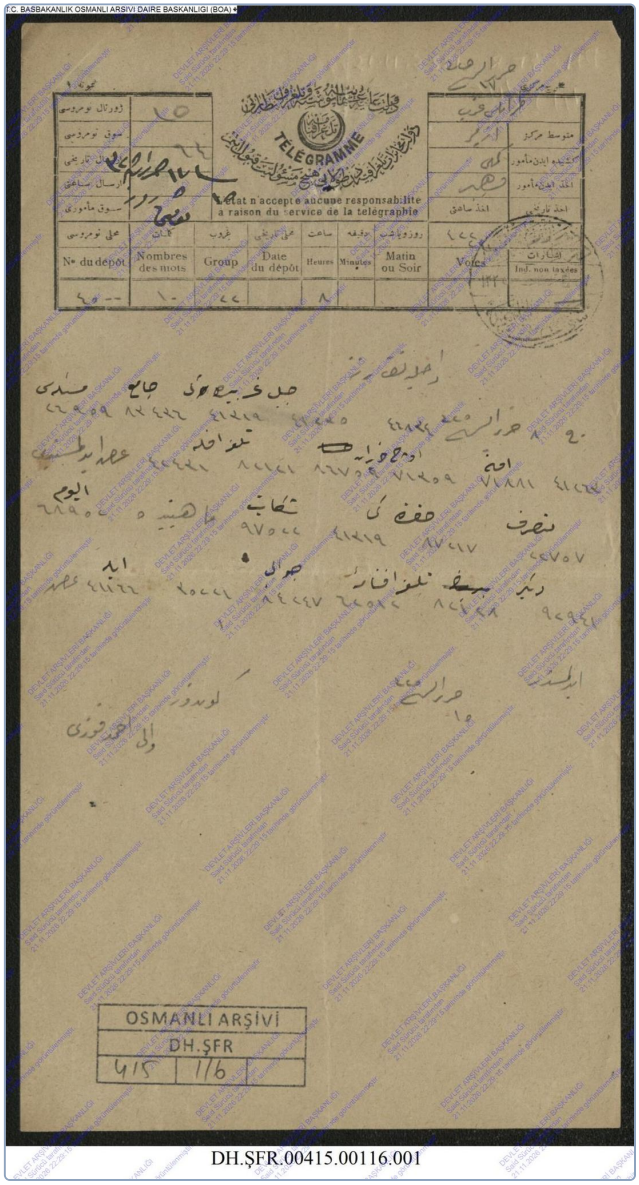
2. Arşiv Levhaları (10 Birincil Belge — Büyütmek İçin Tıklayın)

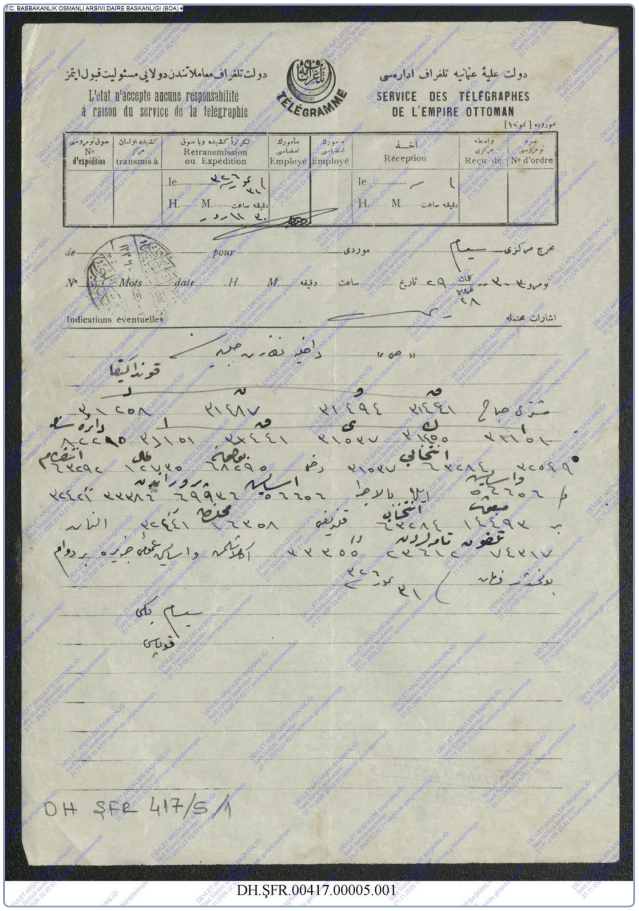
Levha 1 · BOA, DH.ŞFR. 415/38 (Haziran 1909 · Hısn-ı Mansur)
31 Mart Vakası sonrası II. Meşrutiyet taşra yazışması (Adıyaman / Hısn-ı Mansur sabık kaymakamı hakkında).

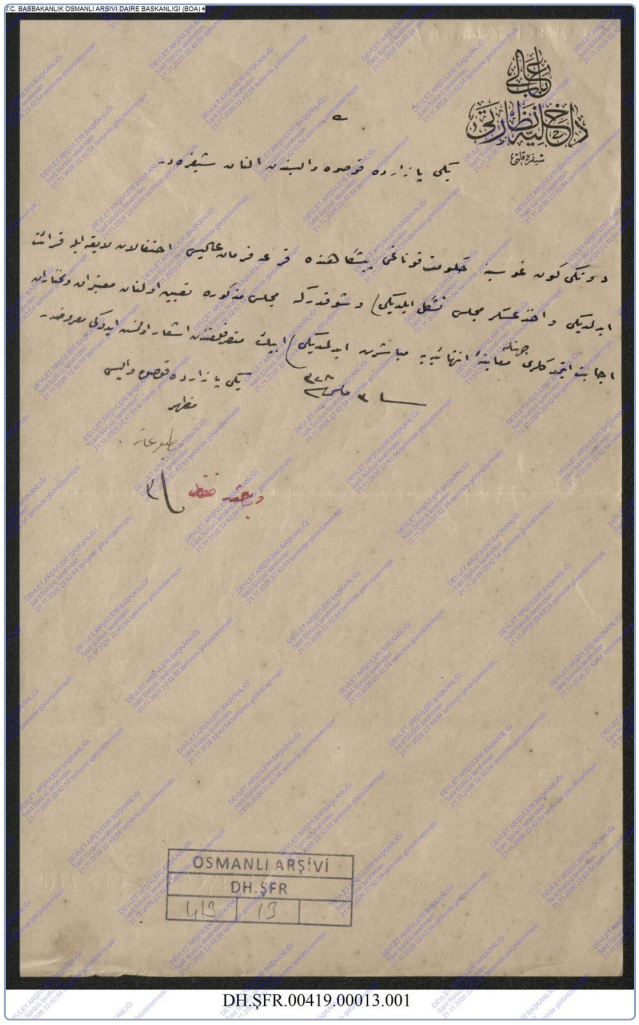
Levha 2 · BOA, DH.ŞFR. 415/76 (Haziran 1909 · Mamuretülaziz / Harput)
İttihad ve Terakkî mensupları ve Malatya mutasarrıf vekili hakkında çözümlü 3-rakamsız 5 haneli şifre telgraf (~100 rakamda 0 adet '3').

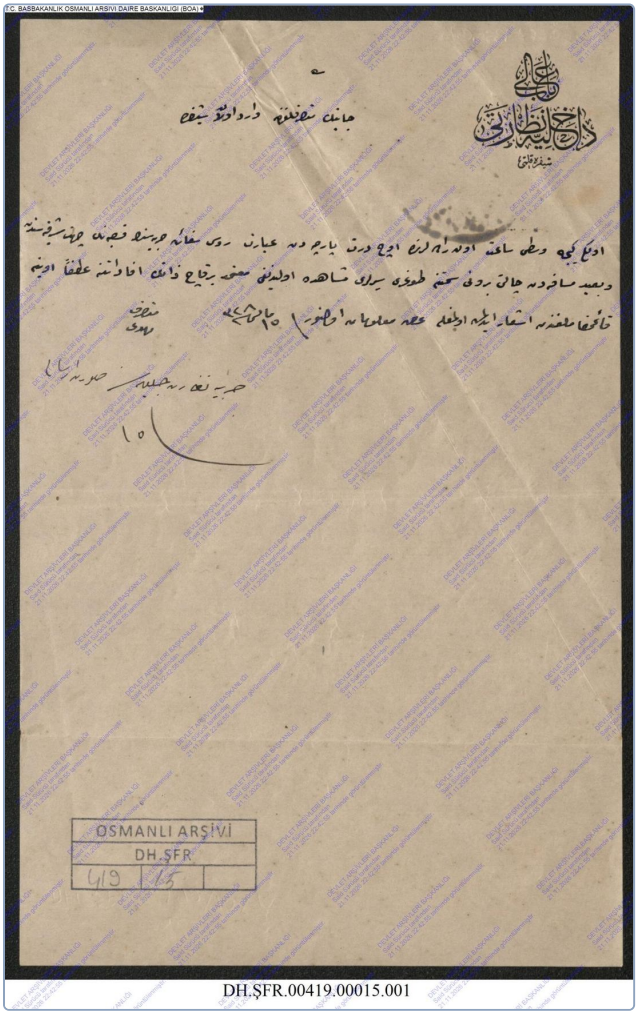
Levha 3 · BOA, DH.ŞFR. 415/116 (28 Haziran 1909 · Trablusgarb)
Cebel-i Garbî cami meselesi: 3-rakamsız 5 haneli Dahiliye miftâhı (41219=ى [2x], 82426=متصرف=24757 ,شكايت=97544 ,جامع, 41427=اولندى).

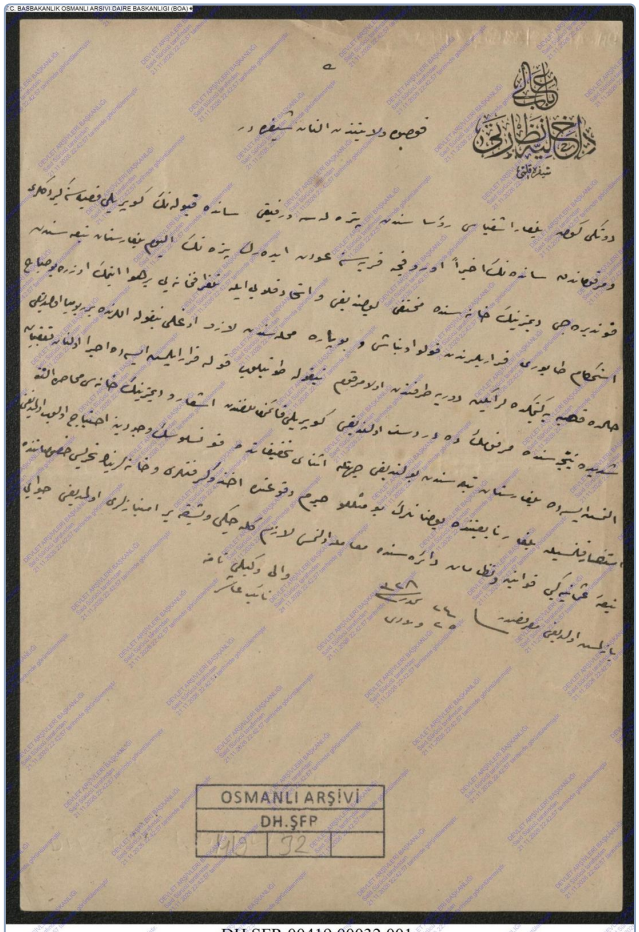
Levha 4 · BOA, DH.ŞFR. 417/5 (13 Ağustos 1910 · Sisam)
Sisam mebus seçimi: 21xxx–22xxx–24xxx serisi (23xxx tamamen atlanmış! 24584=انتخاب [2x], 22254=140~ ,انتخابى=21527 ,مبعوث rakamda 0 adet '3').

Levha 5 · BOA, DH.ŞFR. 419/13 (16 Mayıs 1912 · Kosova / Yenipazar)
I. Balkan Savaşı arifesinde Gusine'de asker alım meclisi hakkında Bâbıâlî Dahiliye Nezâreti Şifre Kalemi temiz çözüm formu.

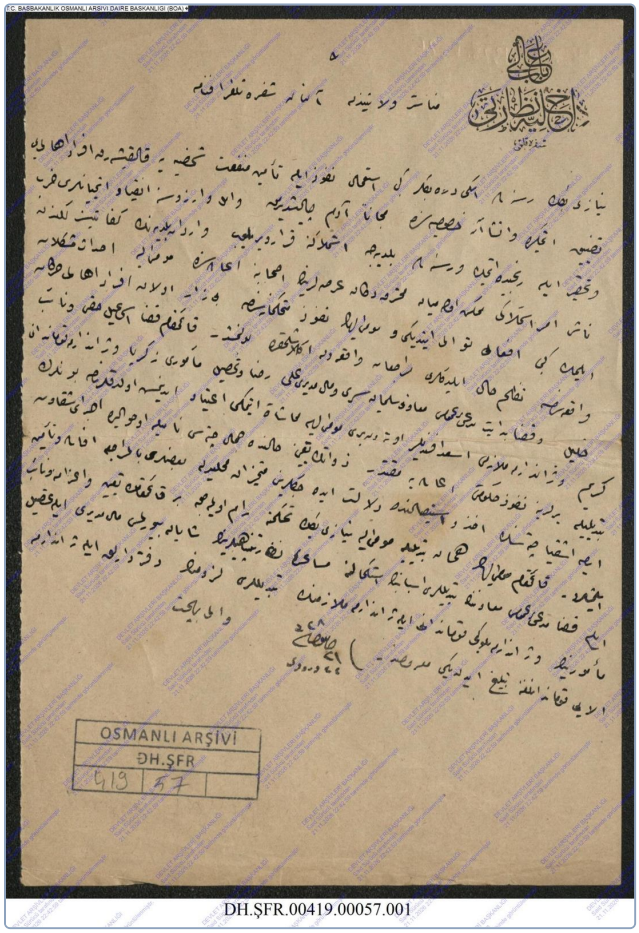

Levha 6 · BOA, DH.ŞFR. 419/15 (28 Mayıs 1912 · Canik)
Ünye açıklarından Çaltı Burnu'na ilerleyen 3–4 parçalık Rus harp gemilerinin gözlendiğine dair Canik mutasarrıfının şifreli raporu.

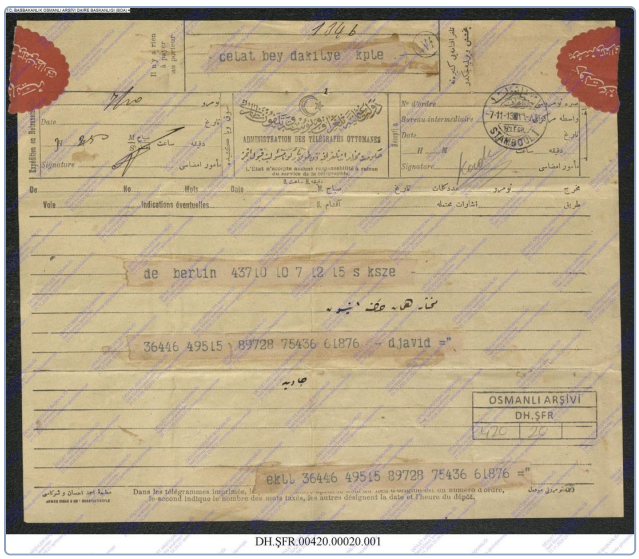
DH.ŞFR.00419.00032.001

Levha 7 · BOA, DH.ŞFR. 419/32 (6 Ağustos 1912 · Kosova)
I. Balkan Savaşı'ndan 2 ay önce Kosova'da Bulgar komitacı reislerinin yakalanmasına dair Şifre Kalemi çözüm belgesi.

DH.ŞFR.00419.00057.001

Levha 8 · BOA, DH.ŞFR. 419/57 (1912 · Manastır / Resneli Niyazi Bey)
II. Meşrutiyet kahramanı Resneli Niyazi Bey'in Resne kaymakamı ve resmî zevatın tebdili talebine dair Manastır valisinin şifreli telgrafı.

DH.ŞFR.00420.00020.001

Levha 10 · BOA, DH.ŞFR. 420/20 (20 Ocak 1914 · Berlin → Talat Bey)
Maliye Nâzırı Cavid Bey'in Berlin'den Dahiliye Nâzırı Talat Bey'e Latin şeritli özel şifresi: «36446 49515 89728 75436 61876 djavid» = «مختار حركت ايتدى» ('3' rakamı burada serbest!).